herpy

GECKOR

Tenerife wall gecko

Tarentola delalandii

En kraftig, knölfjällig gecko från Teneriffa och La Palma som lever på klippor, stenmurar och i trädgårdar från kusten upp till cirka 2.300 meters höjd. Det finns bara lite kunskap om skötseln, så guiden bygger på klimatet och på den nära släktingen *Tarentola mauritanica*.

Familj: Phyllodactylidae Tidigare namn: *Platydactylus delalandii*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**12-14 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**8-12 år**
Aktiv	**I skymningen och på natten**
Levnadssätt	**Trädlevande och klipplevande**
Biotop	**Halvöken och klippterräng**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**60 × 40 × 60 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Värmeplats	**30-33 °C**
Temperatur, natt	**16-20 °C**
Luftfuktighet	**40-60 %**
UVB	**Rekommenderas** Fergusonzon 2
Föda	**Insekter**
Hålls	**Ensamma eller parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**1-2 ägg**
Inkubation	**55-98 dagar** vid 27-30 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Tarentola delalandii är en kraftig, tillplattad gecko med brett huvud, stora ögon med lodrät pupill och en rygg täckt av koniska knölfjäll. Under tårna sitter hållameller, så att den kan gå på lodräta murar och hänga i taket. Färgen är brungrå med mörkare och ljusare teckning och kan växla från ljus till mörk.

Huvud och kropp mäter omkring 6-7 cm, och med svans blir djuret omkring 12-14 cm. Hanarna är större än honorna, och djur från den fuktigare norra sidan av Teneriffa är större än djur från den torra södra sidan. Svansen kan kastas av och växer ut igen utan de stora knölfjällen.

Arten beskrevs 1836 som *Platydactylus delalandii* och är uppkallad efter naturforskaren Pierre Antoine Delalande. Den hör till de kanariska arterna av *Tarentola*, och tidigare räknades *Tarentola boettgeri* och *Tarentola gigas* som underarter till den.

Utbredning och livsmiljö

Tarentola delalandii finns bara på Kanarieöarna, på Teneriffa och La Palma, och är vanlig på båda öarna. Den ursprungliga beskrivningen nämnde också Madeira och Senegal, men det är ett fel: De övriga kanariska öarna har sina egna arter av *Tarentola*.

Naturlig utbredning: Spanien.

LIVSMILJÖ

Tarentola delalandii lever från kusten upp till omkring 2.300 meters höjd. Den finns på klippväggar, stenmurar, i stenhögar, i buskmarker, skog och betesmarker och är samtidigt en kulturföljare som sitter på husväggar, i trädgårdar och i städer. Äggen läggs under stenar.

Den är mest aktiv i skymning och natt och jagar insekter och spindlar på murar och vid lampor. På dagen gömmer den sig under stenar, helst där det finns mycket stentäcke, och på sommaren väljer den de svalaste stenarna. Klimatet är milt hela året, med varma, torra somrar och milda vintrar; på hög höjd blir det svalt, och det kan komma frost.

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Tarentola delalandii*. Guiden bygger på klimatet och livsmiljön och på den nära besläktade *Tarentola mauritanica*, som är betydligt bättre känd i fångenskap. Värden som inte är kända för arten är lånade från den.

Ett vuxet djur behöver ett terrarium på minst 60 × 40 × 60 cm (längd × bredd × höjd). Höjd och lodräta ytor betyder mer än golvyta, eftersom arten är en klättrare. Inred terrariet som en klippvägg med bakvägg av kork eller stenimitation, staplade skifferplattor med smala springor, grenar och minst två gömslen, ett i den varma och ett i den svala änden. Använd sand eller sand med fint grus som botten. Terrariet ska ha bra ventilation och tättslutande lock, eftersom djuret är snabbt.

TEMPERATUR

På dagen ska det vara 24-28 °C, och under en lampa ska det finnas en varm plats på 30-33 °C. På natten sjunker temperaturen till 16-20 °C. Det ska alltid finnas en sval ände. En sval period på vintern med 15-18 °C och färre ljustimmar passar klimatet; exakta värden för arten är inte dokumenterade.

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Arten kommer från torra till halvtorra trakter och klarar sig med 40-60 % luftfuktighet. Spraya terrariet lätt på kvällen och låt det torka upp igen. Stillastående luft och ständig fukt ger mögel och luftvägsinfektioner. En låg skål med friskt vatten ska alltid stå framme. Ett lätt fuktigt gömsle hjälper vid hudömsningen.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

LJUS OCH UVB

Tarentola delalandii är nattaktiv och tillbringar dagen i gömmet, men en svag UVB-belysning på 2-5 % rekommenderas över en del av terrariet, så att djuret själv kan välja mellan ljus och skugga (Ferguson-zon 2). Zonen är satt utifrån levnadssättet och är inte uppmätt på själva arten. Ge 12 timmars ljus och 12 timmars mörker.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Arten tar insekter och spindlar. Ge vanliga syrsor, små kackerlackor och gräshoppor, och då och då vaxmottlarver som godbit. Välj insekter som är mindre än avståndet mellan djurets ögon. Vuxna djur matas varannan eller var tredje dag, ungar varje dag, i så små portioner att allt blir uppätet. Pudra insekterna med kalk, och ge kalk med D3 en till två gånger i veckan och ett multivitaminpreparat en gång i veckan.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Tarentola delalandii är vaksam och inte ett djur att ta upp. Hantering stressar den, och den kastar svansen om den känner sig hotad. Hanarna försvarar gömslen och jaktområde, så håll aldrig två hanar tillsammans. Ensam är det säkrast; ett par kan gå ihop i ett stort terrarium med många gömslen, om man håller utkik efter bett och saknade svansar. På dagen gömmer sig djuret, och på kvällen går det på jakt.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Könsmognad är inte dokumenterad för arten. Hanarna är större än honorna. Hos den nära släktingen *Tarentola mauritanica* inträder könsmognaden först efter flera år.

PARNING

Parning i fångenskap är inte beskriven för arten. Hos *Tarentola mauritanica* följer parningstiden efter en sval vintervila på omkring tre månader. Sätt in hanen hos honan, och ta ut honom igen om hon jagas eller bits.

Läs mer: Vintervila och årstider

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan lägger hårdskaliga ägg, normalt två åt gången, under stenar. Antalet kullar per år är inte dokumenterat. Ställ fram en äggläggningsplats med lätt fuktig sand eller vermikulit.

INKUBATION

Inkubationstid och temperatur är inte dokumenterade för arten. Hos *Tarentola mauritanica* kläcks äggen vid 27-30 °C efter omkring 55-98 dagar, och samma tillvägagångssätt med lätt fuktigt substrat kan användas.

Läs mer: Inkubation av ägg

UPPFÖDNING AV UNGAR

Uppfödning av arten är inte beskriven. Ungarna liknar de vuxna i miniatyr och kan födas upp som ungarna av *Tarentola mauritanica*: en och en eller i små grupper i en liten låda med gömslen och en låg vattenskål, med pyttesmå insekter varje dag.

Hälsa och vanliga misstag

Tarentola delalandii är sannolikt härdig, men det finns ingen artspecifik kunskap om sjukdomar. De typiska problemen hos arter av *Tarentola* beror på skötseln:

- För lite kalk och D3, vilket ger mjuka käkar och krokiga lemmar.
- För hög fuktighet och dålig ventilation, vilket ger luftvägsinfektioner och mögel.
- Hudrester på tårna om luften är för torr.
- Förlorad svans vid hantering eller slagsmål.
- Parasiter hos vildfångade djur.

Som hos många kräldjur kan det finnas salmonella i tarmen, så tvätta händerna efter kontakt med djur och terrarium. Sök veterinär med erfarenhet av kräldjur om djuret går ner i vikt eller inte äter på flera veckor.

Läs mer: Karantän och hygien Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.